LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Alueellinen vastuumuseo
Fellmaninkatu 3 15110 Lahti Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi
lahdenmuseot.fi

Lausunto
D/6065/10.03.00.02/2026
17.11.2026

Lahden kaupunki/ rakennusvalvonta

Viite: Lausuntopyyntö 3.11.2026

Asia: Rakentamislupa Lahden pääkirjasto Kirkkokatu 31, Lahti

Rakennuslupaa haetaan Lahden pääkirjaston (kiinteistötunnus 398-3-3042-1) peruskorjaukseen. Rakennustekniset perusparannustyöt painottuvat neljään isoon kokonaisuuteen käsittäen mm. vesikatteen peruskorjauksen, julkisivujen betonikorjauksia ja pinnoitteen uusimisen, rakennuksen talotekniikan parannustöitä, ovien ja ikkunoiden uusimisia tai korjauksia, sekä sisätilojen pintarakenteiden uusimisen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo antaa lausuntopyynnön mukana tulleesta aineistosta pyydettynä lausuntonaan seuraavaa.

Kaupungin pääkirjasto sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä kohdenimellä *Lahden kulttuurikeskus* (MARY 2024) ollen yksi alueen viidestä avainkohteesta. Alueen arvojen kuvauksessa todetaan seuraavaa: *Lahden kulttuurikeskus käsittää Lahden kaupungin ja maakunnan kannalta tärkeitä monumentaalisia rakennuksia. Teatteri ja kirjasto edusta-aukioineen hallitsevat lähitienoon maisemaa. Kirkkokadun koivukuja muodostaa rakennusten väliin tärkeän kaupunkirakenteellisen elementin. Alueen rakennukset ovat arkkitehtuuriltaan korkeatasoisia ja muodostavat kaupungin imagon kannalta merkittävän kokonaisuuden. Kulttuurirakennusten ja koulurakennusten sijoittuminen samalle, laajalle alueelle on maakunnan tasolla harvinaista. Maakunnan keskuskaupungin teatterina ja kirjastona rakennuksilla on alueella erityistä arvoa. Alueen luonne on säilynyt alkuperäisen kaltaisena aikuiskoulutuskeskuksen ja muotoiluinstituutin muutoksista huolimatta.*

Lahden yleiskaavassa 2035 (12.2.2025 lainvoimainen) kirjasto sijaitsee maakunnallisesti arvokkaassa rakennetussa kulttuuriympäristössä. Kaavamääräyksen mukaan ympäristöön tai sen läheisyyteen kohdistuvat muutokset tulee suunnitella alueen arvoja kunnioittaen ja ominaispiirteitä vaalien. Alueen asemakaava on vuodelta 1988, jossa kirjasto sijaitsee kulttuuritoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella merkinnällä YY. Asemakaava on mahdollistanut kirjastorakennuksen toteuttamisen, jolloin mahdollisia tulevia suojelutavoitteita ei ole voitu huomioida.

Arkkitehti Arto Sipisen suunnittelema kaupunginkirjasto valmistui 1990. Rakennus liittyy kolme vuotta aiemmin valmistuneeseen aikuiskoulutuskeskukseen, ja molemmat rakennukset ovat vuonna 1983 järjestetyn arkkitehtikilpailun voittaneita ehdotuksia. Kirjasto valmistui yhtenä viimeisistä suuren

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/3333/12.03.02.03/2026
17.11.2026

suomalaisen 1970- ja 1980-luvun kirjastorakentamisvaiheen edustajista. Rakennus myötäilee aikuiskoulutuskeskuksen arkkitehtuuria matalampana, vaaleampana ja hennompana. Volyymit on sommiteltu ilmavasti pihojen ja aukioiden ympärille luonnonvalon maksimoimiseksi. Julkisivumateriaaleina on käytetty betonia, Rooman travertiinia ja lasia. Alkuperäisenä arkkitehtuurielementtinä on ollut sekä ulkona että sisällä myös vesi, mutta vesialtaista on luovuttu. Pääkirjastolle myönnettiin 1990 vuoden betonirakennepalkinto.

Rakennuksen julkisivut on toteutettu hienorapattuina sandwich-elementteinä, saumojen ollessa umpeen rapattuja. Korjaustyön tavoitteena tulee edelleenkin olla yhtenäiset, suuret julkisivupinnat ilman saumoja. Julkisivujen kuntotutkimuksen perusteella (19.12.2022; Etelä-Suomen rakennuskonsultit) julkisivut ja sokkelit ovat tyydyttävässä kunnossa, lähinnä korroosion ja betonin karbonatisoitumisesta johtuvien vaurioiden ollessa paikallisia. Suunnitelmien mukaan (30.10.2026; Arkkitehtitoimisto Tähti-Set Oy) paikallisten betonikorjausten jälkeen rakennuksen julkisivurappaus uusitaan kauttaaltaan. Julkisivurappauksen väreistä tulee pitää katselmus työmaalla museon ja rakennusvalvonnan kesken.

Lupahakemuksen mukaan muoviset ikkunat uusitaan ja ulko-ovia uusitaan tai peruskorjataan. Ikkunoiden osalta tulee harkita myös niiden korjausta uusimisen sijaan. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee uusien ikkunoiden olla mittasuhteiltaan ja dimensioiltaan vanhoja vastaavia. Sama periaate pätee myös rakennuksen ulko-oviin.

IV-tekniikkaan liittyvien muutosten takia rakennuksen ulkojulkisivuun on tulossa joitakin aukkomuutoksia. Itäjulkisivun voimakkaan porrastuksen vuoksi sinne sijoittuvat muutokset eivät museon näkemyksen mukaan vaaranna rakennuksen suojeluarvoja.

Rakennuksen etualalla oleva vesiallas on tarkoitus muuttaa terassiksi. Museon näkemyksen mukaan terassin edustan kasvillisuus aukion suuntaan täytyy olla matalaa, jotta se ei peitä rakennuksen pääjulkisivun näkymää. Rakennuksen pääsisäänkäynnin läheisyyteen suunnitellun pyörätelineen paikasta on hyvä käydä vielä keskustelua. Teline tulee sijoittaa siten, ettei se estä näkymää pääsisäänkäynnille.

Sisätilojen pintarakenteita on tarkoitus uusia. Sisätilojen alkuperäisen luonteen säilymisen varmistamiseksi valittavien materiaalien ja värien osalta tulee olla yhteydessä museoon.

Museolla ei ole pääkirjaston peruskorjauksen lupahakemukseen muuta huomautettavaa.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Fellmaninkatu 3 15110 Lahti Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi

lahdenmuseot.fi

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/3333/12.03.02.03/2026
17.11.2026

Tiedoksi: Museovirasto

Fellmaninkatu 3 15110 Lahti Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi

lahdenmuseot.fi